

ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД УКООПСПІЛКИ
«ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ»

Навчально – науковий інститут денної освіти
Кафедра товарознавства, біотехнології, експертизи та митної справи

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

(підпис) Г.О. Бірта
(підпис, прізвище)

«4» _____ 2021 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни «Національне та міжнародне регулювання продовольчої безпеки»

освітня програма «Товарознавство та експертиза в митній справі»

спеціальність __076__ Підприємництво, торгівля та біржова діяльність__
код назва спеціальності

галузь знань __07__ Управління та адміністрування__
код назва галузі знань

ступінь вищої освіти _____магістр_____

Робоча програма навчальної дисципліни «Національне та міжнародне регулювання продовольчої безпеки» схвалена та рекомендована до використання в освітньому процесі на засіданні кафедри товарознавства, біотехнології, експертизи та митної справи

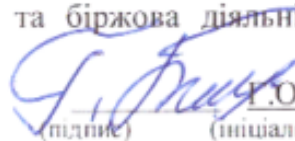
Протокол від «03» вересня 2021 року № 1

Полтава 2021

Укладач: Горячова О.О., к.т.н., доцент

ПОГОДЖЕНО:

Гарант освітньої програми «Товарознавство та експертиза в митній справі» спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» ступеня магістр

(підпис) Г.О. Бірта
(ініціали, прізвище)

« 11 » 08 2021 року

Розділ 1. Опис навчальної дисципліни

Таблиця 1 - Опис навчальної дисципліни «Національне та міжнародне регулювання продовольчої безпеки»

Місце у структурно-логічній схемі підготовки	<i>Пререквізити:</i> Управління якістю, Експертний консалтинг <i>Постреквізити:</i> Еко- та ГМО-продукти, Експертиза в митній справі та міжнародній торгівлі	
Мова викладання	Українська	
Статус дисципліни: вибіркова		
Курс/семестр вивчення	1/ 2	
Кількість кредитів ЄКТС/кількість модулів	5 /2	
Денна форма навчання:		
Кількість годин: – загальна кількість: - 150.		
- лекції: 20 год.		
- практичні заняття: 40 год.		
- самостійна робота: 90 год.		
- вид підсумкового контролю (ПМК, екзамен): ПМК		
Заочна форма навчання:		
Кількість годин: – загальна кількість: -		
- лекції: -		
- практичні заняття: -		
- самостійна робота: -		
- вид підсумкового контролю (ПМК, екзамен): -		

Розділ 2. Перелік коментентностей, які забезпечує дана навчальна дисципліна, програмні результати навчання

Метою вивчення навчальної дисципліни «Національне та міжнародне регулювання продовольчої безпеки» є набуття спеціальних теоретичних знань та практичних навичок щодо політики України та інших країн, яка спрямована на забезпечення стабільного виробництва безпечних продуктів харчування, доступності їх отримання та використання населенням відповідно до фізіологічних норм споживання за рахунок власного виробництва та надходження від імпорту, дій щодо забезпечення належного рівня продовольчої безпеки країни.

Таблиця 2 – Перелік коментентностей, які забезпечує дана навчальна дисципліна, програмні результати навчання

Програмні результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач
<ul style="list-style-type: none"> • вміти адаптуватися та проявляти ініціативу і самостійність в ситуаціях, які виникають в професійній діяльності (ПР01); • визначати, аналізувати проблеми підприємництва, торгівлі і біржової діяльності та розробляти заходи щодо їх вирішення (ПР02); • вміти професійно, в повному обсязі й з творчою самореалізацією виконувати поставлені завдання у 	<ul style="list-style-type: none"> • здатність до адаптації та дії в новій ситуації (К1); • вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми (К2); • здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності) (К4);

Програмні результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач
<p>сфері підприємництва, торгівлі та/або біржової діяльності (ПР05);</p> <ul style="list-style-type: none"> • оцінювати продукцію, товари та послуги, а також процеси, що відбуваються в підприємницьких, торговельних та/або біржових структурах і робити відповідні висновки для прийняття управлінських рішень (ПР07); • розробляти і приймати рішення, спрямовані на забезпечення ефективної діяльності суб'єктів господарювання у сфері підприємницької, торговельної та/або біржової діяльності (ПР08); • вміти вирішувати проблемні питання, що виникають в діяльності підприємницьких, торговельних та/або біржових структур за умов невизначеності та ризиків (ПР09); • вміти професійно, в повному обсязі на основі глибоких знань застосовувати сучасні методи експертизи товарів та послуг, в т.ч. у міжнародній торгівлі (ПР11). 	<ul style="list-style-type: none"> • визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків (К5); • здатність проводити оцінювання продукції, товарів і послуг в підприємницькій, торговельній та/або біржовій діяльності (К7); • здатність до вирішення проблемних питань і прийняття управлінських рішень у професійній діяльності (К9); • здатність на основі глибоких знань застосовувати сучасні методи експертизи товарів та послуг, в т.ч. у міжнародній торгівлі (К11).

Розділ 3. Програма навчальної дисципліни

МОДУЛЬ 1. Державне регулювання продовольчої безпеки України

Тема 1. Поняття, сутність, основні характеристики продовольчої безпеки.

1. Предмет і завдання дисципліни «Національне та міжнародне регулювання продовольчої безпеки».
2. Основні поняття продовольчої безпеки та її місце в національній безпеці країни.
3. Основні підходи у забезпеченні продовольчої безпеки.

Тема 2. Правове регулювання продовольчої безпеки в Україні

1. Сутність та складові продовольчої безпеки.
2. Законодавчі акти, що регулюють продовольчу безпеку в Україні.
3. Державний резерв як засіб забезпечення продовольчої безпеки.
4. Чинники, що впливають на продовольчу безпеку в Україні.

Тема 3. Недержавні методи регулювання продовольчої безпеки

1. Можливості використання міжнародного досвіду для забезпечення продовольчої безпеки в Україні.
2. Структура та забезпечення продовольчої безпеки.
3. Методи забезпечення продовольчої безпеки.
4. Функції регулювання продовольчого забезпечення.

Тема 4. Засоби забезпечення продовольчої безпеки

1. Можливості використання міжнародного досвіду для забезпечення продовольчої безпеки в Україні.
2. Структура та забезпечення продовольчої безпеки.
3. Методи забезпечення продовольчої безпеки.
4. Функції регулювання продовольчого забезпечення.

Тема 5. Проблеми регулювання продовольчої безпеки в Україні.

1. Необхідність гарантування продовольчої безпеки України.
2. Рівні продовольчого забезпечення населення.
3. Продовольча залежності країни та її причини.

МОДУЛЬ 2. Міжнародне регулювання продовольчої безпеки

Тема 6. Всесвітня продовольча безпека. Глобальна продовольча проблема

1. Складові всесвітньої продовольчої безпеки.
2. Сутність глобальної продовольчої проблеми та її місце серед інших.
3. Чинники, які впливають на глобальну продовольчу проблему.
4. Причини виникнення та можливі шляхи вирішення глобальної продовольчої проблеми.

Тема 7. Міжнародно -правове регулювання продовольчої безпеки у рамках ООН та її спеціалізованих установ

1. Механізм забезпечення міжнародної продовольчої безпеки.
2. Спеціалізовані міжнародні організації щодо забезпечення міжнародної продовольчої безпеки.
3. Роль ФАО у вирішенні проблеми світової продовольчої безпеки.
4. Структура та напрямки діяльності ФАО.

Тема 8. Міжнародно-правове регулювання продовольчої безпеки в рамках Світової організації торгівлі

1. Концептуальний підхід до забезпечення продовольчої безпеки.
2. Аналіз досвіду країн-членів СОТ до забезпечення продовольчої безпеки.
3. Організаційно-правовий механізм забезпечення угод СОТ з продовольчої безпеки.

Тема 9. Регламентація продовольчої безпеки в ЄС

1. Основні принципи європейської продовольчої політики.
2. Директиви ЄС щодо безпеки харчових продуктів.
3. «Пакет гігієни» Європейського Союзу.
4. Європейський орган з безпеки харчових продуктів.

Тема 10. Органічне виробництво і продовольча безпека. Підтвердження безпечності харчових продуктів.

1. Інструменти зміцнення продовольчої безпеки.
2. Ефективність впровадження органічного виробництва.
3. Екологічна сертифікація.

Розділ 4. Тематичний план навчальної дисципліни

Таблиця 4 - Тематичний план навчальної дисципліни «Національне та міжнародне регулювання продовольчої безпеки» для студентів денної форми навчання

Назва теми (лекції) та питання теми (лекції)	Кількість годин	Назва теми та питання семінарського, практичного або лабораторного заняття	Кількість годин	Завдання самостійної роботи в розрізі тем	Кількість годин
Модуль 1. Державне регулювання продовольчої безпеки України					
Тема 1. Поняття, сутність, основні характеристики продовольчої безпеки. Лекція 1. 1. Предмет і завдання дисципліни «Національне та міжнародне регулювання продовольчої безпеки». 2. Основні поняття продовольчої безпеки та її місце в національній безпеці країни.	2	Практичне заняття 1. Поняття, сутність, основні характеристики продовольчої безпеки 1. Підходи до визначення поняття продовольчої безпеки 2. Аналіз систему показників, що характеризують продовольчу безпеку. 3. Вивчення принципів глобальної продовольчої безпеки. 4. Римські принципи стійкої глобальної	4	Самостійна робота: з навчально-методичною літературою: конспектування, тезування, анотування; вирішення завдань, написання доповідей та рефератів.	9

3. Основні підходи у забезпеченні продовольчої безпеки.		продовольчої безпеки			
<p>Тема 2. Правове регулювання продовольчої безпеки в Україні Лекція 2.</p> <p>1. Сутність та складові продовольчої безпеки. 2. Законодавчі акти, що регулюють продовольчу безпеку в Україні. 3. Державний резерв як засіб забезпечення продовольчої безпеки. 4. Чинники, що впливають на продовольчу безпеку в Україні.</p>	2	<p>Практичне заняття 2. Правове регулювання продовольчої безпеки в Україні</p> <p>1. Система забезпечення продовольчої безпеки в Україні 2. Функції у забезпеченні продбезпеки. 3. Аналіз організаційного та нормативно-правового забезпечення продовольчої безпеки в Україні. 4. Вивчення Закону "Про продовольчу безпеку" (проект).</p>	4	Самостійна робота: з навчально-методичною літературою: конспектування, тезування, анотування; вирішення завдань, написання доповідей та рефератів.	9
<p>Тема 3. Недержавні методи регулювання продовольчої безпеки Лекція 3.</p> <p>1. Можливості використання міжнародного досвіду для забезпечення продовольчої безпеки в Україні. 2. Структура та забезпечення продовольчої безпеки. 3. Методи забезпечення продовольчої безпеки. 4. Функції регулювання продовольчого забезпечення.</p>	-	<p>Практичне заняття 3. Недержавні методи регулювання продовольчої безпеки</p> <p>1. Аналіз концептуальної моделі системи продовольчого забезпечення. 2. Методи забезпечення продовольчої безпеки. 3. Функції регулювання продовольчого забезпечення.</p>	4	Самостійна робота: з навчально-методичною літературою: конспектування, тезування, анотування; вирішення завдань, написання доповідей та рефератів.	9
<p>Тема 4. Засоби забезпечення продовольчої безпеки Лекція 4.</p> <p>1. Можливості використання міжнародного досвіду для забезпечення продовольчої безпеки в Україні. 2. Структура та забезпечення продовольчої безпеки. 3. Методи забезпечення продовольчої безпеки. 4. Функції регулювання продовольчого забезпечення.</p>	2	<p>Практичне заняття 4. Засоби забезпечення продовольчої безпеки</p> <p>1. Аналіз досвіду нормативно - правового забезпечення політики продовольчої безпеки інших країн 2. Методи забезпечення продовольчої безпеки. 3. Світовий досвід управління продовольчою безпекою</p>	4	Самостійна робота: з навчально-методичною літературою: конспектування, тезування, анотування; вирішення завдань, написання доповідей та рефератів.	9

<p>Тема 5. Проблеми регулювання продовольчої безпеки в Україні. Лекція 5.</p> <p>1. Необхідність гарантування продовольчої безпеки України. 2. Рівні продовольчого забезпечення населення. 3. Продовольча залежності країни та її причини.</p>	2	<p>Практичне заняття 5. Проблеми регулювання продовольчої безпеки в Україні.</p> <p>1. Аналіз динаміки калорійності середньодобового споживання продуктів харчування населенням України. 2. Розрахунок індикаторів достатності споживання продуктів харчування. 3. Проблеми продовольчої безпеки в Україні</p>	4	<p>Самостійна робота: з навчально-методичною літературою: конспектування, тезування, анотування; вирішення завдань, написання доповідей та рефератів.</p>	9
Разом по модулю 1	10		20		45
Модуль 2. Міжнародне регулювання продовольчої безпеки					
<p>Тема 6. Всесвітня продовольча безпека. Глобальна продовольча проблема Лекція 6.</p> <p>1. Складові всесвітньої продовольчої безпеки. 2. Сутність глобальної продовольчої проблеми та її місце серед інших. 3. Чинники, які впливають на глобальну продовольчу проблему. 4. Причини виникнення та можливі шляхи вирішення глобальної продовольчої проблеми.</p>	2	<p>Практичне заняття 6. Всесвітня продовольча безпека. Глобальна продовольча проблема</p> <p>1. Характеристика глобальної продовольчої проблеми. 2. Можливі шляхи вирішення глобальної продовольчої проблеми в майбутньому. 3. Вплив глобальної продовольчої проблеми на продовольчу безпеку України.</p>	4	<p>Самостійна робота: з навчально-методичною літературою: конспектування, тезування, анотування; вирішення завдань, написання доповідей та рефератів.</p>	5
<p>Тема 7. Міжнародно-правове регулювання продовольчої безпеки у рамках ООН та її спеціалізованих установ Лекція 7.</p> <p>1. Механізм забезпечення міжнародної продовольчої безпеки. 2. Спеціалізовані міжнародні організації щодо забезпечення міжнародної продовольчої безпеки. 3. Роль FAO у вирішенні проблеми світової продовольчої безпеки. 4. Структура та напрямки діяльності</p>	2	<p>Практичне заняття 7. Міжнародно-правове регулювання продовольчої безпеки у рамках ООН та її спеціалізованих</p> <p>1. Вивчення Міжнародних інституцій в галузі забезпечення продовольчої безпеки. 2. Вивчення основних функцій діяльності FAO ВООЗ. 3. Механізм забезпечення міжнародної продовольчої безпеки.</p>	4	<p>Самостійна робота: з навчально-методичною літературою: конспектування, тезування, анотування; вирішення завдань, написання доповідей та рефератів.</p>	5

ФАО.					
<p>Тема 8. Міжнародно-правове регулювання продовольчої безпеки в рамках Світової організації торгівлі. Лекція 8.</p> <p>1. Концептуальний підхід до забезпечення продовольчої безпеки.</p> <p>2. Аналіз досвіду країн-членів СОТ до забезпечення продовольчої безпеки.</p> <p>3. Організаційно-правовий механізм забезпечення угод СОТ з продовольчої безпеки.</p>	2	<p>Практичне заняття 8.</p> <p>Міжнародно-правове регулювання продовольчої безпеки в рамках Світової організації торгівлі</p> <p>1. Особливості регулювання продовольчої безпеки в рамках СОТ.</p> <p>2. Основні напрямки правового регулювання продовольчої безпеки в рамках Світової організації торгівлі.</p> <p>3. Визначення основних понять продовольчої безпеки в рамках угод СОТ.</p>	4	<p>Самостійна робота: з навчально-методичною літературою: конспектування, тезування, анотування; вирішення завдань, написання доповідей та рефератів.</p>	5
<p>Тема 9. Регламентация продовольчої безпеки в ЄС Лекція 9.</p> <p>1. Основні принципи європейської продовольчої політики.</p> <p>2. Директиви ЄС щодо безпеки харчових продуктів.</p> <p>3. «Пакет гігієни» Європейського Союзу.</p> <p>4. Європейський орган з безпеки харчових продуктів.</p>	2	<p>Практичне заняття 9.</p> <p>Регламентация продовольчої безпеки в ЄС</p> <p>1. Безпечність харчових продуктів за законодавством України та Європейського Союзу.</p> <p>2. Характеристика Регламенту Європейського парламенту і ради (ЄС) № 178/2002.</p> <p>3. Основні завдання та цілі діяльності EFSA (Про Європейське агентство з безпеки харчових продуктів).</p>	4	<p>Самостійна робота: з навчально-методичною літературою: конспектування, тезування, анотування; вирішення завдань, написання доповідей та рефератів.</p>	6
<p>Тема 10. Органічне виробництво і продовольча безпека. Підтвердження безпечності харчових продуктів. Лекція 10.</p> <p>1. Інструменти зміцнення продовольчої безпеки.</p> <p>2. Ефективність впровадження органічного виробництва.</p> <p>3. Екологічна сертифікація.</p>	2	<p>Практичне заняття 10.</p> <p>Органічне виробництво і продовольча безпека. Підтвердження безпечності харчових продуктів.</p> <p>1. Вивчення основних понять органічного виробництва.</p> <p>2. Вивчення основних положень Закону України Про основні принципи та вимоги до органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції.</p> <p>3. Особливості маркування органічної продукції.</p>	4	<p>Самостійна робота: з навчально-методичною літературою: конспектування, тезування, анотування; вирішення завдань, написання доповідей та рефератів.</p>	5
Разом по модулю 2	10		20	45	
Всього	20		40	90	

Розділ 5 Система оцінювання знань студентів

Таблиця 5 – Розподіл балів за результатами вивчення навчальної дисципліни

Види робіт	Максимальна кількість балів
Модуль 1 (теми 1-5): відвідування занять (5 балів); виконання навчальних завдань (5 балів); завдання самостійної роботи (5 балів); тестування (5 балів); поточна модульна робота (10 балів)	30
Модуль 2 (теми 6-10): відвідування занять (5 балів); виконання навчальних завдань (5 балів); завдання самостійної роботи (5 балів); тестування (5 балів); поточна модульна робота (10 балів)	30
Екзамен	40
Разом	100

Таблиця 6 – Шкала оцінювання знань здобувачів вищої освіти за результатами вивчення навчальної дисципліни

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	Відмінно
82-89	B	Дуже добре
74-81	C	Добре
64-73	D	Задовільно
60-63	E	Задовільно достатньо
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Розділ 6. Інформаційні джерела

1. Алексеева Я.В. Формування напрямів підвищення продовольчої безпеки з урахуванням міжнародного досвіду / О.А. Остапенко, Я.В. Алексеева // Актуальні проблеми державного управління : зб. наук. праць. – Одеса : ОРІДУ НАДУ, 2015. – № 3(63). – С. 198–202.
2. Артимонова І.В. Концептуальні підходи до дослідження системи продовольчої безпеки / А.В. Артимонова : [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.msu.edu.ua/visn/wp-content/uploads/2015/11/2-4-1-2015-5.pdf
3. Про державне замовлення для задоволення пріоритетних державних потреб: Закон України від 22.12.1995 №493/95-ВР зі змінами та доповненнями // zakon1.rada.gov.ua.
4. Про продовольчу безпеку України: Проект закону України від 28.04.2011 №8370-1 // zakon1.rada.gov.ua.
5. Гойчук О.І. Продовольча безпека : монографія / О.І. Гойчук. – Житомир: Полісся, 2004. – 348 с
6. Закон України від 22.12.2011 р. № 4227-VI «Про продовольчу безпеку України» – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=44744
7. Зеленська О. О. Система продовольчої безпеки: сутність та ієрархічні рівні / О. О. Зеленська // Вісник ЖДТУ. – 2012. – № 1 (59). – С. 108 – 112.
8. Лушпаєв С.О. Поняття продовольчої безпеки за законодавством зарубіжних держав / С.О. Лушпаєв // ФЛ. – 2015. – №3. – С. 135–142.
9. Манзій І.Б. Продовольча безпека: структура, принципи, реальність загроз : [Електронний

- ресурс] / І.Б. Манзій. – Режим доступу : <http://lib.udau.edu.ua/bitstream/123456789.pdf>
10. Основні вимоги законодавства ЄС до безпеки та якості товарів / Представництво України при ЄС та Європейського співтовариства з Атомної енергії: [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://ukraine-eu.mfa.gov.ua/ua/Ukraine++EU+export-import+helpdesk+/Non-tariff+regulation>
 11. Політика адаптації вітчизняного законодавства в галузі норм і стандартів до європейських вимог : [Електронний ресурс] / Біла книга. МЦПД. 2019. – Режим доступу : <http://www.icps.com.ua/files/articles/45/19/White%2009%20-%20Technical%20Regulation%20Committee%20U.pdf>
 12. Продовольча безпека: світові тенденції та національні особливості : матер. наук.-практ. конф. (м. Одеса, 25 вересня 2014 р.) / Кафедра економіки промисловості Одеської націон. акад. харчових технологій. – Одеса : Фенікс, 2014. – 182 с.
 13. Саблук П.Т. Глобалізація і продовольство : монографія / П.Т. Саблук, О.Г. Білорус, В.І. Власов. – К. : ННЦ–ІАЕ, 2008. – 632 с.
 14. . Щербина С.В. Державна політика забезпечення продовольчої безпеки України / С.В. Щербина // Вісник НАДУ при Президентові України. – 2014. – №2. – С. 49–55.

Розділ 7. Програмне забезпечення навчальної дисципліни

1. Банк тестів за курсом, які розміщені у програмній оболонці Open test.
2. Супровід лекцій за курсом з використанням Microsoft PowerPoint Presentation.
3. Горячова О.О. Національне та міжнародне регулювання продовольчої безпеки: дистанційний курс // О.О. Горячова [Електронний ресурс] : Головний центр дистанційного навчання Полтавський університет економіки і торгівлі. – Режим доступу: <http://www2.el.puet.edu.ua/st/course/view.php?id=2689>